

Nr 53.

Av herr **Wiklund m. fl.**, om höjning av statsbidraget till de erkända lokalsjukkassorna.

Enligt § 3 kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor utgår medlemsbidrag till erkänd sjukkassa med 3 kronor per år och medlem och fördelas i fråga om medlemmar, som tillhöra såväl lokal- som centralsjuk-kassa, med hälften på vardera kassan. För medlem, som är tillförsäkrad allenast sjukvårdsersättning, utgör medlemsbidraget 2 kronor och fördelas med 1 krona på vardera kassan. För medlem åter av lokalsjukkassa, vilken tillhör även annan erkänd sjukkassa än centralsjukkassan för området, utgår medlemsbidraget till lokalsjukkassan med allenast 75 öre.

Huvudregeln är sålunda, att medlemsbidraget skall utgå med 3 kronor per år för varje fullt försäkrad medlem och med 2 kronor per år för allenast sjukvårdsförsäkrad medlem. Där försäkringen är fördelad på lokal- och centralsjukkassa, har här nämnt bidrag fördelats med hälften på vardera slaget av kassor och är avsett såsom ett förvaltningsbidrag för täckande av kassornas förvaltningskostnader.

Detta bidrag av 1 krona 50 öre per år och medlem visade sig dock, vad beträffar lokalsjukkassorna, redan från början vara otillräckligt för bestridande av deras förvaltningskostnader. Dessa ha därför varit nödsakade att hos centralsjukkassorna begära viss ersättning i detta avseende. Trots att centralsjukkassorna själva äro i behov av det förvaltningsbidrag av 1 krona 50 öre per medlem och år, som de erhålla, ha de dock sett sig nödsakade att, i den mån de kunnat, lämna en viss ersättning till de lokala kassorna som hjälp till förvaltningskostnader. Enligt vad motionärerna ha sig bekant lämna numera samtliga centralsjukkassor till de inom respektive verksamhetsområde befintliga lokala kassorna i regel större eller mindre hjälp i form av visst belopp per år och medlem.

Av det anförda framgår, att lokalsjukkassorna själva icke ens i början kunde bära sina förvaltningskostnader med det för dem avsedda medlemsbidraget. Att centralsjukkassorna, vilka i viss mån hade större möjlighet att klara dessa, till lokalsjukkassorna borde avstå viss del därav ansågs bl. a. motiverat därmed, att lokalsjukkassorna hade att utföra en hel del arbete för centralsjukkassornas räkning. Visserligen säger sjukkasseförordningen, att lokalsjukkassorna utan särskild ersättning skola handha vissa förvaltningsbestyr för centralsjukkassorna. Det icke minst viktiga av dessa är sjukkontrollen, som i sjukkasseförordningen fått en mer än undanskymd plats, oaktat den för sjukassorna är en fråga av första ordningen. Men även en under årens lopp i viss mån utvidgad sjukförsäkring

har givetvis ställt ökade krav såväl på lokal- som centralsjukkassorna, vilket givetvis medfört ökade utgifter. Ett ytligt och för alla tillgängligt bevis på förvaltningskostnaderna per medlem åren 1938, 1939, 1940 och 1941 lämnar oss publikationen Erkända sjuk-kassor, Sveriges officiella statistik, Försäkringsväsen. Visserligen äro inga siffror kända ännu för åren 1942 och 1943, men det finns skäl antaga, att sagda kostnader fortsatt att stiga. Vad innebär det då vad sagda publikation lär oss i detta avseende? Jo, i korthet uttryckt: stegringen i förvaltningskostnaderna minskar kassornas fondbildning, varav följderna i längden kunna bli rätt så ödesdiga. I detta sammanhang tillåta vi oss framhålla ytterligare några orsaker till förvaltningskostnadernas stegring. Under de tio år, de erkända sjuk-kassorna varit i verksamhet, ha många fördyrande faktorer av sagda kostnader tillkommit, vilket särskilt hänför sig till nu rådande kristid. Sålunda ha bl. a. hyrorna för expeditionslokaler, bränsle- samt städningskostnader stigit rätt avsevärt. Även lönekontot, framför allt i form av dyrtidstillägg till kassornas personal har stigit liksom inom övriga verksamhetsgrenar. Pappers- och portokostnaderna ha även kraftigt gått i höjden, och utgifterna för allt tryck ha, som alla veta, likaledes visat en stark stegring. Allt detta är så känt för alla, att vi icke anse det nödvändigt att närmare angiva här merberörda utgiftsstegringar.

I detta sammanhang vilja vi även framföra en annan synpunkt. De erkända sjuk-kassorna ha för att göra rörelsen känd i de folklager, som hittills stått utanför densamma, bedrivit en omfattande upplysnings- och propagandaverksamhet. Men även härför fordras tillgång till arbetskraft och möjligheter i ekonomiskt avseende för vinnande av ett gott resultat. Det står nämligen klart för målsmännen inom den erkända sjuk-kasse-rörelsen, att, änskönt kassorna redan representera en stor och omistlig tillgång i den sociala omvårdnaden, det dock återstår åtskilligt att göra, innan de bli den hjälpkälla, socialt sett, som statsmakterna avsett, att de skulle komma att bli. Att ett ökat medlemsbidrag kraftigt skulle gagna såväl stat som kommun samt öka den sociala omvårdnadstanken även hos den enskilde, torde vara uppenbart.

De erkända sjuk-kassorna ha som alla veta en stor social uppgift att fylla i samhället såsom hjälpare åt av sjukdom drabbade medborgare, vadan det icke är mer än rätt, att de utrustas så, att de kunna påtaga sig den av statsmakterna avsedda bördan i den sociala omvårdnaden. Då vidare staten måste anses ha ett direkt ekonomiskt intresse av att sjukhjälp utbetalas endast i de fall, där verklig rätt föreligger, kunna vi icke finna annat än att det ur det allmännas synpunkt måste innebära en stor fördel för statsverket om medlemsbidraget till de erkända sjuk-kassorna höjes. Många påtagliga fördelar skulle vinnas härigenom. Ty en förbättrad administration och bättre tillsyn överhuvud taget ute i kassorna skulle innebära minskade utgifter i form av statsbidrag.

Under hänvisning till vad ovan anförts vilja vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta en höjning av medlemsbidraget av 50 öre per år och medlem till de erkända lokalsjuk-kassorna för varje fullt försäkrad medlem samt en där-
emot procentuellt svarande förhöjning av nämnda bidrag till allenast sjukvårdsförsäkrad medlem.

Stockholm den 19 januari 1944.

Erik Olof Wiklund.

Emil Näsström.

Anders Sundvik.
